TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astorlassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN,
ADOLPH SALMI, ALEX SEVO,

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
ANTTI J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmotushinta 60 senttiä tuuma.
Kihlaus- ja vihkimäilmotukset $1.50 kerta, $3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset tilan mukaan.
Syntymä- ja nimenmuutosilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kolme kertaa, tavallista kokoa.
Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ilman värssyä ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta värssyltä ja kiitoslauseelta.
Halutaan tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 50 senttiä kerta, kolme kertaa $1.00.
Naima- ja avioeroilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $2.00 kerta, kolme kertaa $5.00. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan.
Kiitoslauseista tilan mukaan 60 senttiä tuumalta.
Paikkakunta-uutisilmotukset 60 senttiä tuuma.

Advertising rates, 60 cents per inch. Special discount is allowed for large and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$5.50 6 kuukautta..$3.00
3 kuukautta... $1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$8.00 6 kuukautta..$4.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$5.50 Six months.....$3.00
Three months..$1.60 One month..... .60

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmaassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 852.

Toverin puolustusrahasto

Seuraavat henkilöt ovat lahjottaneet kukin kohdalleen merkityn summan Toverin puolustusrahastoon:

Rosburg, Wash.:
Henry Mäki $2.00
Arvid Laine 2.00
Sakari Hanhi 1.00
Joseph Kukka 1.00
Aug. Puhakka 1.00
Grays River, Wash.:
Aug. Hanhi 1.00

Yhteensä $8.00

Kerääjänä on toiminut Henry Mäki.

Toivovat voittoa väkijuomien avulla

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Nov. 21, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Allaolevan sanomalehtiuutisen tarkotuksena on herättää kysymys, jonka koko Amerikan kansan pitäisi ottaa huomioonsa. Millä tarkotuksella päätetään vilja muuttaa väkijuomaksi silloin kun me täällä Amerikassa maksamme kaksinkertaisen hinnan leivästä ja saamme alituisesti kehotuksia lähettää viljaa Saksaan ja Venäjälle pelastaaksemme sikäläiset kansat nälkiintymästä.

Meistä tuntuu sellaisen päätöksen teko aivan selvältä. Venäjän kansa ei seuraa Omskin hallituksen johtoa sovietthallitusta vastaan muuten kuin sen juoman juovuttamana, jonka itse tsaarinkin täytyi sodan ajaksi poistaa.

Sovietthallitus on tiukasti sitä vastaan, että väkijuomia koskaan enään valmistetaan tai käytetään Venäjällä, ja me olemme varmoja siitä, että jokainen vapauden ystävä vaatii että tuo tuomittu aine pidetään sieltä poissa.

Lukekaa allaoleva huolellisesti:

"Venäjällä on riittävästi viljaa väkijuomaliikkeen jälleen alottamiseksi.

"Vladivostok, Siperia, marrask. 2 p. — (Associated Pressin tiedonanto) — Virallinen yleisvenäläinen lennätintoimisto tiedottaa, että Omskin hallitus aikoo pian jälleen alottaa väkijuomaliikkeen valtion monopolina. Elintarveministeri ilmottaa, että Venäjän viinapolttimoiden vuosittain tarvitsema 1,714,000 bushelin viljamäärä voidaan luovuttaa, aiheuttamatta mitään vakavampaa elintarpeitten puutetta." — Oakland World.

Valoisampaa tulevaisuutta kohden

Vaikka Amerikan ammattiliikkeen toiminta yleisesti onkin saugen taantumuksellista ja hitaasti näyttää muuttuvan sellaiseksi millaista sen tulisi olla, niin näkee siinä sentään valoisampiakin kohtia aina tuon tuostakin.

Lännen kaupungeissa esim on mielenkiintoista tehdä vertailuja unionistisessa liikkeessä esiintyvien erilaisten ilmiöitten välillä. Portland ja San Francisco ovat paljon taantumuksellisemmat kuin Seattle, joka nykyisin onkin ehdottomasti vilkkain teollisuuskaupunki koko lännellä. Portlandissa näyttää olevan ainoastaan yksi ammattiliitto, jolle kannattaa antaa tunnustuksen työväen asiaa ajavana järjestönä, nimittäin pannuseppien järjestö, joka on itsepintaisesti kaikkea uhmailua vastaan taistellut oikeuksiensa puolesta.

Mikäli tunnemme San Franciscon unioita, niin niissä ei ole mitään erikoisempia toiveita herättäviä, ei ainakaan niiden keskusjärjestön äänenkannattajan, The Tri-City Labor Review-lehden mukaan, joka on äärimmäisen vanhoillinen.

Portland Labor Press, Portlandin työväenjärjestöjen äänenkannattaja on niinikään mitä taantumuksellisin, mutta kokonaan toisen vaikutuksen tekee, kun seuraa Seattlen unioitten päivälehteä, The Union Recordia jonka suhtautuminen sosialistiseen työväenliikkeeseen ja varsinkin kansainväliseen työväenliikkeeseen on viimeisten kuukausien aikana ollut niin hyvä kuin ammattiliikkeen taholta voidaan Amerikassa nykyisin odottaa. Lehti taistelee esim. Venäjän työväenhallituksen puolesta sen minkä se voi, jopa niinkin paljon, että se äskettäin otti kymmenentuhannen kappaleen painoksen Leninin kirjasesta Sovietit toimessaan, joka julaistiin sarjottain myöskin lehdessä.

Koko lehden toimitussivu henkii mitä ystävällisintä myötätuntoisuutta Venäjän työväen hallitukselle ja samoin nyt Saksan työväestön vallankumoukselle.

Jos ammattiliikkeessä pääsisi kautta maan vallalle sellainen henki, niin ennen pitkää voitaisiin täälläkin puhua luokkahengestä ammattiliikkeen piireissä. Lehti onkin tietääksemme ainoa unionistinen päivälehti koko maassa, ja oivallinen osotus siitä, minkälainen arvo on edes osittainkaan luokkahengen mukaisesti toimitetulla päivälehdellä työväestön keskuudessa.

Lehden taholta on annettu lämmin kannatus esitykselle, että Washington työväenliittojen ylimääräinen edustajakokous pidettäisiin Seattlessa t. k. 25 p:nä tarkotuksella laatia varma ohjelma jonka mukaan toimitaan nyt aikavassa uudelleenjärjestelytyössä.

Teollisuusunionismiin pyrkimistä siellä niinikään kannatetaan lämpimästi, ollen esitys metallityöläisten yleismaallisen teollisuusjärjestön perustamisesta lähtösin niistä piireistä, jotka kontrolleeraavat lehden kantaa.

Washingtonin unioiden keskuudessa ilmenee enemmän vapaamielistä ja luokkatietoisuutta lähentelevää henkeä, kuin yhdenkään muun lännen valtion unionistisessa liikkeessä. Siellä on myöskin jo alulla liike poliittisten vankien vapauttamiseksi heti kun rauha on allekirjotettu ja todennäköistä on, että esitys siitä tehdään pidettäväksi suunnitellulle ylimääräiselle edustajakokoukselle, jos sellainen saadaan kokoon.

Valtiollisessa toiminnassa siellä luonnollisesti ollaan takapajulla. Sen tärkeys tunnustetaan mutta ei työväestön itsenäisen luokkapolitiikan tärkeyttä. Esim Non-partisan liitolle on annettu kannatusta, vaikka vaaleissa yleisesti kannatettiinkin demokraatien ehdokkaita. Mutta mikään mahdottomuus ei ole, etteikö seuraavissa vaaleissa jo oltaisi niin pitkällä, että vaaditaan työväestön omaa luokkapolitiikkaa ainakin itsenäistä työväenpuoluetta, kuten on laita länsi-Canadassa, jossa itsenäisellä työväenpuolueella on mitä radikaalisin ohjelma. Jos siten käy, että työväestön itsenäinen luokkapolitiikka sosialistisen liikkeen nimellä tukahtutetaan, niin nousee se heti unionistisessa liikkeessä uudelleen, sillä työväenliikkeen tukahuttaminen ei ole mahdollista, eipä edes sen gompersismin vanavedessä pitempää aikaa pitäminenkään.

MAILMANKATSOMUKSIA

VICTOR ADLER.

Uutistiedot ilmottavat, että Itävallan sosialistien johtaja Victor Adler joka nyt vallankumouksen aikana oli tullut Itävallan ulkoasiain ministeriksi, on kuollut. Uutistieto ei kerro lähemmin asiasta. Samat tiedot tuhlaavat kylläkin monia sanomalehtipalstoja luetellakseen Hapsburgin suvun historioita. Jos on totta, että Victor Adler on kuollut nyt keskellä vallankumoustapahtumia, hoitaessaan tärkeätä ja vastuunalaista tehtävää emme voi olla arvelematta yhtä jr toista mahdollisuutta hänen kuolemansa aiheutumisesta.

Victor Adler on syntynyt kesäkuun 24 p., 1853, ollen nyt jo 65 vuotias Pitkä päivätyö on siis hänen takanaan. Ja tuloksista ja hedelmistä rikas on hänen työnsä ollut, ei ainoastaan oman maansa työväenluokan taistelussa, vaan myöskin koko kansainvälisen liikkeen laajalla vainiolla

Hän on ammatiltaan lääkäri. Ollo jo varhaisina vuosinaan harrastellut työväenkysymyksiä. Tutki tieteellisesti sosialismia. Kirjotteli puolue lehtiin koettaen lääkärinä auttaa neuvoillaan köyhälistöä. Aikoi tehdastarkastajaksi sitä varten teki laajahkoja tutkimusmatkoja. Herrat eivät hänelle kuitenkaan tätä tointa antaneet, pelkäsivät kai Adlerin tapaisen miehen toimintaa tehdastarkastajana. Kun sitten poikkeustila Itävallassa julistettiin 1884 ja koko sosialidemokraattinen järjestö vallan pitäjän toimesta hävitettiin ja kun samalla sisäiset kiistat puolueessa raivosivat, alkoi Victor Adler poliittisen uransa Itävallan köyhälistön keskuudessa ja sen hyväksi. Häneltä uhrasi henkiset ja aineellisetkin voimansa saadakseen kansallisten eripuraisuuksien raatelemat Itävallan työläiset yhteen ja yhtenäiseen järjestöön. Tämä järjestyminen tapahtuikin. Itävallan sosialidemokratia jonka vihollisensa luulivat tuhonneensa täydellisesti, kohosi voimakkaana ja on nyt yksi Internationalen taisteluvalmiimpia ja kouluuntuneimpia osia Itävallan köyhälistön riveihin astumisensa jälkeen on Viktor Adler uupumattomasti työskennellyt monella alalla ja monella tavalla työväenluokkataistelurintamassa. Sanoma lehti- ja aikakauslehtikirjailijana, puhujana ja Itävallan köyhälistön parlamenttiedustajana on hän ehtinyt monta sattuvaa iskua antaa vallassaoleville, puoltaessaan työväenluokan oikeuksia ja vaatimuksia. On istunut vallassaolijain koston uhrina vankilassakin. Ja nyt sotavuosien raskaan painostuksen aikana on hänen laajat kokemuksensa palvelleet arvaamattomassa määrässä maansa työväestön valmistelua taisteluun vallankumouksen tehtäviin. Siitäpä syystä joutuikin hän vallankumouksen tapahtuessa siihen johtavaan asemaan mistä nyt uutistiedot kertovat hänet kuoleman pois temmanneen — keskellä sitä suurta tapahtumain sarjaa, jossa maansa työväestö oli parhaillaan toteuttamassa oman vapautumisensa suurta asiaa, vapautensa jonka saavuttamiseksi Victor Adler oli elämänsä pyhittänyt.....

Itävallan luokkatietoinen työväki osaa antaa oikean arvon Victor Adlerin uhrautuvalle ja hedelmiä tuottaneelle työlle ja siihen arvonantoon voi yhtyä koko köyhälistön Internationale. — Työm.

- - -

MITEN SELLAISILLA TULOILLA VOI OLLENKAAN ELÄÄ?

B. C. Federationist, British Columbian unionistien äänenkannattaja kirjottaa:

Nyt me kaikki tiedämme, miten väärä ja epäoikeudellinen on syytös siitä, että teollisuusparoonit vievät tuotannon tuloksista enemmän kuin määrätyn osansa. Paikallinen Province-lehti on antanut siitä aivan kuvaamattoman esimerkin John D Rockefellerin kohtalosta. Häpeällä ja surulla on meidän tunnustettava nyt syyllisyytemme siihen mitä olemme tähän saakka puhuneet näiden suurten hyvien miesten itsekkyydestä ja voitonhimosta ja luovuttava kaikista epäsuotuisista ajatuksista heitä kohtaan ainaiseksi.

Kun juttu on kerran Provincessa julaistu, niin täytyy sen ehdottomasti olla totta. Viime vuonna oliva John D:p vuositulot noin 22 miljoonaa dollaria, josta tunnoton hallitus kuitenkin vei kaksi kolmattaosaa jättäen Johnille ainoastaan vaivaiset seitsemän miljoonaa.

John on liikemies ja sellaisena hän heti sijoitti viisi miljoonaa vapaus lainaan — luonnollisesti tavallista korkoa vastaan. Jälellejääneistä kahdesta miljoonasta dollarista näyttäkin hän itse asiassa päättäneen luopua kokonaan, lahjottaen sen pois. Hyvänä kristittynä hän luonnollisesti tekee lahjotukset niin ettei vasen käsi huomaa mitä oikea tekee ja päinvastoin.

Puhdistettuaan siten taskunsa saastaisesta rikkaudesta, on John pakotettu tulemaan toimeen niiden viiden miljoonan koroilla, mitä vapauslainaan sijoittamastaan viiden miljoonan erästä saa, noin 212,000 dollarilla vuoden. Mutta tämä surullinen tarina ei pääty vielä tähänkään. Sosama tunnoton hallitus joka nylkihäntä jo ennen, vei jälleen 150,000 näistä korkotuloistakin, niin että Johnin täytyy elää kokonaisen vuoden vaivaisella seitsemälläkymmenellä tuhannella dollarilla! Ja tämä aikana jolloin katuvaunukyyti on kuudessa sentissä, paperossit maksavat viisitoista senttiä aski jne.

Jos jutussa todella on perää, niin näyttää meistä siltä kuin olisi Johnin tultava toimeen kuuden tuhannen dollarin kuukausituloilla eli kahdensadan dollarin päiväpalkalla. Miten sellainen voi ollenkaan olla mahdollista, kun ajattelee niitä tuhansia tynnyreitä öljyä jotka hän vuosittain pumppuaa ja niitä satoja tuhansia tonneja kivihiiltä jotka hän kaivaa — kaikki tietysti omin käsinsä.

On sangen surullista, ettei hänelle jää vuoden "rehellisestä työstä" muuta kuin nuo vaivaiset viisi miljoonaa dollaria!

- - -

ESIHISTORIALLINEN SIVISTYS EI TUNTENUT VARKAUTTA.

Kesken kaikkien niiden vaikeuksien joita sivistyskaudellamme on voitettavanaan, kohdistavat historiolliset huomiota eräisiin jo kauan sitten tapahtuneisiin seikkoihin, jollaista ilmenee kertomuksia vanhoissa asiakirjoissa. Erään espanjalaisen vallottajan, Marcio Serran, joka kuoli vuonna 1589 Cuzcossa, Perussa jälkeenjättämässä testamentissa sanotaan Inga-heimon yhteiskunnallisista oloista m. m. seuraavaa:

"Ingat hallitsivat sillä tavalla, että koko maassa ei tunnettu varasta, ei pahaa miestä eikä epärehellistä naista. Jokaisella oli joku hyödyllinen ja arvokas toimi. Kaivokset, metsät ja kaikenlainen omaisuus oli siten jaettu, että jokainen tiesi omansa eikä mitään oikeusjuttuja syntynyt koskaan. Inga-heimoa pelkäsivät, kunnioittivat ja tottelivat sen alamaiset, mutta me otimme siltä pois sen alueet Espanjan kruunulle ja teimme asukkaista alamaisia sille. Me olemme huonolla esimerkillämme hävittäneet koko kansakunnan. Oli aika jolloin sen keskuudessa ei tiedetty rikoksista juuri mitään. Satatuhatta kultapalaa omistava intiaani joka jätti asuntonsa oven auki, tai asettaisen taakse ainoastaan kepin ristiin osotukseksi siitä, että siellä ei ollut ketään kotona, eikä kukaan mennyt sisälle. Mutta kun ne huomasivat meidän asettavan ovillemme lukot ja käyttävän avaimia, niin ne käsittivät että me pelkäsimme varkaita, ja kun ne havaitsivat meidän keskuudessamme olevan varkaita, halveksivat ne meitä kaikkia."

- - -

KAHVI AMERIKALAISTEN KANSALLISJUOMA.

Kahvia voidaan hyvällä syyllä sanoa amerikalaisten kansallisjuomaksi. Sitä myytiin verrattain halvalla sodan aikana, jopa halvemmalla kuin ennen sotaa. Kun rauhansanomat odottaissa toivotaan hintojen laskemista, niin kahvin hinta sitävastoin tuntuu nousevan. Tosiasia on, että kahvin kallistuminen ei johdu sotatilasta vaan rauhantilasta.

Tämä on siten selitettävissä, että Amerikan jälkeen Saksa ja Itävalta kuluttavat enimmän kahvia normaaliolaissa. Kumpikin maa kuluttaa yhtä paljon kuin Amerikakin. Mutta kumpaankin maahan on kahvin vienti ollut katkastuna sodan ajan, joten Amerika on ollut suurimpana kuluttajana. Tämän takia kahvin menekki on vähentynyt kolmannella osalla siitä mitä se oli normaliololoissa.

Kahvinkasvattajat kärsivät suurta vahinkoa vähentyneen kulutuksen takia. Kahvituotanto on vähentynyt ja nyt on monta muuta suurta tekijää vaikuttamassa todellisen pulan syntymiseen.

Täten sodan äkillinen päättyminen ja keski-Europassa pian syntyvä lisääntyvä kysyntä tälle suuresti kaivatulle juomalle näyttää vaikuttavan kahvin kallistumiseen.

Ja keinottelu, jota on vaikea vältää, voi myös vaikuttaa tilanteeseen. Kahvikeinottelijat ovat pelissä mukana ja asettavat tälle "kansallisjuomalle" entistä korkeammat hinnat.

Järjestömme asioita

PÖYTÄKIRJA

tehty Wyo. s. s. osastojen keskuskomitean kokouksessa marrask. 10 p., 1918. Puhetta johti T Paavola ja kirjurina toimi allekirjoittanut. Saapuvilla olivat kaikki jäsenet.

Pyk. 1. Kirjuri selosti lyhyesti toimintaansa lakkauksissa olevan Cumberlandin osaston asiassa; ja kun toimeenpanevalta komitealta oli tullut valtakirja sanotun osaston omaisuuden myyntiin, niin velvotettiin kirjuri pyytämään toveri Isaac Saarenpäätä kesk. kom. edustajaksi omaisuuden myynnissä, kun emme täältä asti voi lähettää sinne edustajaa.

Pyk. 2. Luettiin Toverista tullut kirje, joka koski kirjeenvaihdon järjestämistä Wyomingissä.

Siinä esitettyä yleiskirjeenvaihtajaa ei katsottu voitavan järjestää syystä kun sillä on täällä kokeiltu jo useaman kerran ennen ilman erityisiä tuloksia.

Paikalliskirjeenvaihtajain kulujen korvaamista koskeva kysymys jätettiin toistaiseksi.

Pyk. 3. Kirjuri velvotettiin esittämään osastoille keskusteltavaksi onko keskuskomitean toimintaa edelleenkin jatkettava niinkuin tähänkin asti, tai tehtävä siinä joitain muutoksia, kun täällä aina vaan suomalaiset vähenemistään vähenevät niin ettei nykyään ole varsinaisessa toiminnassa kuin pari tai kolme osastoa; ja esittävät samalla kantansa tästä asiasta, kun ehdottavat ensi vuodeksi keskuskomitean paikkaa.

Pöytäkirjan puolesta,
L. Luoto.

Olemme tarkastaneet ja hyväksymme edellä olevan pöytäkirjan.
K. Hautamäki, Nels Lahti.

Kiiruhtakaa joulukorttitilaustenne kanssa

Suomi Amerikan sanomalehdissä

New York Tribune sisältää marraskuun 14 p:nä toimituskirjotuksen otsakkeella: "Suomi, meidän salainen vihollisemme". Kirjotus kuuluu seuraavasti:

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Nov. 21, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 5th, 1917.)

"Bolshevistinen Venäjä on ainoa asestettu vihollinen, joka enää on jälellä. Liittolaiset ovat vielä Venäjän kanssa sodassa. Se täytyy murskata, kuten Saksa on murskattu.

On olemassa kuitenkin vielä yksi Saksan seuralainen—myöskin itäisellä rintamalla — jonka kanssa me emme ole sodassa. Se on Suomi. Se on liittynyt vihollisemme seuraan — passiivisesti, ellei aktiivisesti. Sen poliittisessa ja sotilaallisessa asemassa on paljo selvitettävää.

Suomi teki läheisen liiton Saksan kanssa heti Brest-Litovskin ja Bukarestin rauhansopimuksien jälkeen. Nämä molemmat rauhansopimukset ovat tehdyt mitättömiksi Fochin sopimukselle uuden Saksan hallituksen kanssa. Mutta suomalais-saksalaista kauppaa ei ole purettu. Suomi, sikäli kuin sillä on voimaa päättää mistään, on edelleenkin Saksan valtakunnan vasallina. Se on sen valinta, eikä se ole tehnyt mitään muuttaakseen sitä. Vasta kuukausi sitten Suomen parlamentti lähetti edustajistaan valitun lähetystön hullun asialle ilmottamaan Hessenin prinssille Kaarlolle, että hänet on valittu Suomen kuninkaaksi.

Tänään ei ole enää olemassa mitään Hessenin hallitsijahuonetta. Kaikki Saksan kuninkaat ja vallitsevat prinssit, niiden joukossa myöskin Reussin Henrik XXVII, ovat heitetyt syrjään. Tuleeko Suomi olemaan ainoa maa Europassa, joka on halukas sietämään saksalaista kuningasta? Tämä ajatus on järjetön. Mutta se on Suomen virallinen asema tähän mennessä.

Suomalaiset todellisuudessa eivät ole julistaneet sotaa mitään liittolaismaata vastaan. Mutta he kiihottivat saksalaisia suunnitelmia vallottaa Kuolaan johtava rautatie, tuohon Venäjän sulaan satamaan jäämeren rannalla, ja karkottaa liittolaisjoukot pois tuolta tärkeältä satamapaikalta. He hyväksyivät bolshevikeilta myönnytyksen länsi-Karjalaan ja vastapalkkioksi lupasivat tukea bolshevikejä liittolaisia vastaan Kuolan niemimaalla ja Arkangelin maakunnassa. Että tätä apua ei annettu vaikuttavassa määrässä johtui pelosta, että liittolaiset kostavat — pelko mikä tuli sitäkin vaikuttavammaksi kun liittolaisten lisäjoukkoja alkoi saapua pohjois-Venäjälle ja tsekko-slovakit etenivät länteen Uraalin vuoristolta Volgaa kohden. Pelkästään varovaisuudesta, eikä mielialan muutoksesta, Suomi jälleen palasi passiiviseen liitton Saksan ja Moskovan terroristien kanssa.

Berliinin suhteet suomalaisiin ja bolshevikeihin olivat hyvin sekaiset. Venäjällä Saksa tuki punasta asiaa. Se pyrki saattamaan Venäjän anarkiaan ja sitten auttaa Venäjän tuhoamista. Suomessa Saksa kuitenkin tuki valkosta vastavallankumousta. Saksan avulla valkokaartilaiset voittivat punakaartin, lahtasivat punakaartilaisia tuhansittain, mestasivat heidän johtajansa ja tukahuttivat heidän kaiken toimintansa kuten Lenin ja Trotsky tukahutti Venäjän maltilliset puolueet.

Saksan politiikan tarkotuksena oli perustaa Suomeen taantumuksellinen, militaristinen monarkia, saksalaisen prinssin ollessa sen johdossa. Suomen armeija aiottiin muuttaa saksalaiseksi militaristiseksi apuriksi. Suomen saksalaistuttamisen piti valmistaa tietä Liivinmaan, Vironmaan, Liettuan, Kuurinmaan, Puolan ja Ukrainan saksalaistuttamiseen.

Kaikista näistä Venäjän entisistä alueista ainoastaan Suomi tervehti saksalaisten ylivaltaa. Puola kokosi voimiaan, odottaakseen päivää, jolloin se voi kapinoida. Nyt se on kapinoinut. Liettualaiset protesteerasivat jyrkästi sitä vastaan, että heitä orjuuttaisi saksalainen kuningas. Mutta Suomi ilomielellä hyväksyi saksalaisen kontrollin. Suomen parlamentti myöntyi Berliinin tekemiin esityksiin, luopui ajatuksesta muodostaa tasavallan, valitsi Hessenin Kaarlon kuninkaakseen ja lähetti lähetystönsä sillä samalla hetkellä kun Bulgaria luopui teutoonisista liittolaisistaan, saksalaisten armeijoita karkotettiin Ranskasta ja Saksan militaristinen perikato oli silminnähtävissä.

Suomalaiset eivät ole tehneet mitään auttaakseen liittolaisten asiaa ja paljon vahingoittaakseen heitä. Omasta valinnastaan antaantuivat he Saksan vasalleiksi. He suutelivat keisarin kättä — asia, jonka ukrainalaisetkin, jotka olivat yhtä kiihkeitä päästäkseen näennäiseen kansalliseen itsenäisyyteen, kieltääntyivät tekemästä.

Brest-Litovskin rauhansopimuksen mitättömäksi julistaminen tekee Suomen tulevaisuuden hämäräksi. Rauhankonferenssin täytyy päättää siitä. Liittolaisten sotalaivaston täytyy mennä Itämerelle. Helsingin hallituksen täytyy antaantua sille.

Suomi on ehkä kypsä itsenäisyyteen. Mutta se astui väärälle polulle, ryhtyessään sitä tavottelemaan. Suomen päätös tuli mailman vaaraksi, kun se muodostui alistumiseksi teutonismille. Kaikista vähin, mitä suomalaiset voivat tehdä rauhankonferenssin päätöstä odotellessa, on se, että he julistavat kuninkaan vaalin mitättömäksi ja Suomen tasavallaksi.

Heidän täytyy ensiksi tulla ilmoille Saksan varjosta, ennen kuin he voivat toivoa löytävänsä paikan uudessa, vapaassa Europan mailmassa."

New York Evening Post julkaisee toimitussivullaan canadalaisen Toronto Globen marraskuun 7 päivän tojmituskirjotuksen: "Suomalaiset Canadassa", joka kuuluu seuraavasti:

"Canadassa olevan suomalaisen väestön suhde, lukuunottamatta ei-sosialistista vähemmistöä, jätti paljo toivomisen varaa sodan alkuasteilla. Ei odotettu, että he olisivat olleet huomattavasti liittolaismielisiä, kun yksi liittolaisista oli Venäjä, heidän maansa sortaja, mutta suomalaisten sanomalehti-äänenkannattaja, jolla oli tuhansia lukijoita, tuli niin hyökkääväksi käsitellessään Canadan osanottoa sotaan, että se veti sensuurin huomion puoleensa. Heidän katsantokantansa täydellisesti muuttui kun se despotismi kukistui, joka oli ryöstänyt Suomelta sen vapauden. Kun saksalaiset hyökkäsivät Suomeen murskatakseen sosialistisen uousun, niin Canadassa olevien suomalaisten sosialistien keskuudessa Saksa muodosti sen mustan eläimen, joka Venäjä oli ennemmin. Heidän konventioninsa Sudburyssä viime kesänä vahvisti uuden politiikan, jonka tarkotuksena oli ryhtyä läheisiin ja ystävällisiin suhteisiin itsenäisen työväenpuolueen, farmarien liiton, osuustoimintaliiton ja ammattijärjestöjen kanssa. Aivan viime aikoihin saakka suomalaisten ottama aikaisempi kanta pyrki eristämään heitä Canadan kansasta. He asuivat itsekseen niin paljo kuin mahdolista, ja kehittivät paikallisia tapoja ja tottumuksia, jotka eivät soveltuneet Canadan kansalaisten täysiin kansalaisvelvollisuuksiin.

Canadan suomalaisten enemmistö kuuluu sosialidemokrattiseen puolueeseen, joka pyrkii aikaansaamaan valtiososialismia perustuslaillisilla keinoilla. Puolue sisällytettiin liittohallituksen äskeiseen kieltomääräykseen, mahdollisesti väärinymmärryksestä sen keinoihin ja päämäärään nähden. Olkoon rauhan aika tai sota-aika, niin on mitä suurinta epäoikeutta tehdä sellainen puolue laittomaksi, mikä koettaa saavuttaa tarkotusperänsä saamalla kansan enemmistön kannattamaan mielipiteitään. Suomalaisen kielijärjestön kokousten ja suomalaisen kirjallisuuden ja sanomalehdistön kieltäminen on rangaistus, jonka suomalaiset sosialistit saavat maksaa menneisyydestään. Säädöstä on muutettu sen verran, että suomalaiset ammattijärjestökokoukset ovat tehdyt laillisiksi mutta katsoen suomalaisten sosialidemokraattien kannan muuttumiseen, pannajulistus täytyisi peruuttaa kokonaisuudessaan. Suomalaisilla on paljo arvokkaita avuia, jotka tekevät heistä voiman Canadassa. Heillä on intohimo opetukseen nähden ja he ovat toimelaita ja puhtaita. Canadalaiset ovat aina pitäneet ei-sosialistisista suomalaisista naapureistaan enemmän senvuoksi, että he ovat halunneet canadalaistua niin pian kuin mahdollista. Sosialistiset suomalaiset auttavat omia etujaan ja maan etuja, kääntämällä uuden sivun ja täydellisemmässä määrässä ottamalla osaa Canadan kansallis-elämään."

Työväenlehden lausunto.

Butte Daily Bulletin sisältää toimituskirjotuksen otsakkeella: "Miten on Suomen laita?", joka kuuluu seuraavasti:

"Eläimellisen ihmisen kaikista julmista, murhahimoisista intohimoista ei mikään vedä vertoja sille, mikä puhkeaa valtaluokan rinnassa silloin kun hänen oikeuttaan lailliseen ryöväämiseen uhataan.

Vihaa on syntynyt tämän verisen sodan aikana, mutta se on vähäistä verrattuna porvariston kostonhimoon silloin kun työläiset uhkaavat yksitvisen omistusoikeuden oikeudellisuutta.

Ajatelkaa, te Amerikan työläiset! Suomen ja Saksan kapitalistiluokat murhaavat Suomen työläisiä kymmenissä tuhansissa. Isiä ja poikia, äitejä ja pikku-palleroisia ja työläisiä, jotka ovat antaneet esimerkin mailman köyhälistölle ja ymmärtämystä heille heidän luokka-asemastaan. Joita ei koskaan nähty odottavan kun muitten maitten työläisten taholta saapui avunpyyntöjä. Nämä jalot sielut ja rehelliset toverit ovat työnnetyt nälkäkuolemaan, vangittu ja joka päivä sadottain ammutaan.

Heidän työnteettäjänsä, kapitalistit tai vamppyyrit, miksi hyvänsäkään heitä nimitätte, sanovat, että sosialisti ei ole koiraa parempi ja sosialistin voi tappaa rangaistusta pelkäämättä.

Siellä on 70,000—80,000 meidän toveriamme kuolemassa vankileireillä, heidät näännytetään nälkään. Kaksikymmentä tuhatta meidän luokkamme naista ja pikku-palleroista on tapettu. Satakunta keuttäokeutta on toiminnassa yhtämittaa. Ei muuta epäillystä tarvita kuin että olet sosialisti. Silloin olet tuomittu.

Maa on kasteltu punasella verellä, niiden meidän luokkamme jäsenten kauniilla punasella verellä, jotka uskalsivat panna kysymyksenalaiseksi verisen, ryöstävän tekopyhän kapitalistiluokan oikeuden.

Satasen tuhatta on menehtynyt hallitsevan luokan palkattujen murhaajien kautta. Eikä sanaakaan ole kuulunut laillisen rosvouksen näljäisten lehtien, sanomalehdistön taholta. Ne puhkuvat äänensä käheiksi niitten toimenpiteitten takia, joihin Venäjän työläiset ovat ryhtyneet valkosta terroria vastaan siellä, mutta vaikenevat kuin muuri, kun tulee kysymykseen verinen ja murhaava "valkonen terrori" Suomessa. Ja minkätakia? Koska ovat samaa luuta ja samaa verta.

Amerikan työläiset, antakaa äänenne kuulua sellaisella tavalla, että syntyy jonkinlainen liike Suomen toverettemme auttamiseksi. Ne jotka seisovat nöyrinä vieressä, kun työväenluokan jäseniä murhataan, ovat samanlaisia kuin mies, joka hyvilisi kun roisto raiskaisi hänen tytärtään.

Antakaa protestinne voimakkaasti kuulua.

Ja antakaa tulla tiedoksi, että te olette tämän äänen takana!